

особистості в культурному та історичному просторі. 2016. URL: <http://kspodn.onu.edu.ua/index.php/kunena/sektsiya-6-samozdijsnennya-osobistosti-v-kulturno-ta-istorichnomu-prostori/118-psikhologichni-osoblivosti-samorealizatsiji-lyudini-u-period-serednoji-doroslosti>

6. Коропецька О. Ціннісно-сміслова детермінація самореалізації особистості в період зрілості. *Вісник Прикарпатського університету. Філософські і психологічні науки*. 2014. Вип. 18. С. 127–135.

7. Лебедик І. Особливості вивчення самореалізації особистості. URL: https://library.udpu.edu.ua/library_files/psuh_pedagog_prob1_silsk_shkolu/15/visnuk_14.pdf

8. Лушин П. В., Воляннюк Н. Ю., Брюховецька О. В. Особистісно-орієнтована підготовка майбутніх психологів у системі післядипломної педагогічної освіти : посібник. НАПН України, Ун-т менедж. освіти. Київ, 2014. 222 с.

9. Пенькова Н.Є., Загребельний О.В., Філоненко Л.В. Професійна самореалізація особистості. *Наукові перспективи*. № 3(33). 2023. С. 406–414.

Марія ЗАМІЩАК

кандидат психологічних наук, доцент, Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка, м. Дрогобич, Україна

РЕАЛІЗАЦІЯ ВИХОВНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

У новій українській школі вихованням займається педагог, який оволодіває в процесі виховної діяльності певними здатностями та компетенціями. Саме педагог здатний передбачати труднощі в освітньому процесі та забезпечити виховання здорової особистості школяра. Процес виховної діяльності розглядають як освітній, виховний процес, який спрямований на розвиток моральної поведінки, самооцінки, самосвідомості, особистісних потреб, позитивної мотивації, реалізація моральних вчинків та діяльності загалом. Результатом виховної діяльності будуть моральні вчинки, здорова взаємодія.

Реалізуючи виховну діяльність, формується і розвивається дитина як особистість, якій притаманні якості, необхідні їй для життя у сучасному суспільстві. Зміст виховної діяльності для особистості визначається морально-духовними ціннісними орієнтаціями. Психологічною основою становлення молоді особистості є спільна діяльність з ровесниками. Організація діяльності, створення пошукових завдань є важливою умовою розвитку психіки людини [5]. Потреби особистості є джерелом активності сучасної людини. Тоді і на перший план виступає мотивація. Зміст виховної діяльності спрямовує на формування будь якої діяльності та вчинків. Велику роль також відіграють ідеали і переконання, якими керується особистість.

У дитини формуються такі мотиви, які набувають пріоритетності. Створюється певна ціннісна ієрархія в структурі мотиваційної сфери особистості, яка і визначає вчинки даної особистості. Саме ці вчинки регулюються певними нормами, які переважають в соціумі, а також спонукають до моральної оцінки людей.

У моральній самосвідомості особистості важливе значення має вироблення здатностей та компетентностей розуміти, оцінювати та саморегулювати діяльність людей, а також свою власну. «Цінності «привласнюються» свідомістю індивіда, виділяє професор М.Савчин, значною мірою детермінується тим, яким чином останній сприймає себе, як співвідносить себе з іншими людьми, з навколишнім світом у цілому» [5].

Важливим аспектом є моральні ставлення особистості до інших людей та моральні почуття, які формуються у здійсненні їх спільної діяльності та спілкування. Реалізація моральних стосунків опосередковується моральними почуттями. Переживання особистістю різноманітних аспектів взаємодії власного Я з іншими є умовою виникнення моральних ставлень. «Поведінка, на думку вченого, практично здійснюване людиною ставлення» [1]. У моральній поведінці чи в діяльності основним є ставлення особистості до інших, які побудовані за принципами моральності. Науковці пропонують моделювати та реалізувати виховні ситуації, які би спонукали вихованця до самопізнання і самоактивності з

тим, щоб він зумів стати творцем власного морально-духовного життя [2; 3]. А це свідчить, що є потреба реалізувати такі ситуації, у яких стосунки з дітьми базуються на самоповазі та права бути особистістю.

Спільна діяльність педагога та вихованців ґрунтується на довірі, прийнятті, любові, вірі у прекрасне, враховуючи автентичність іншого. На думку науковців, особливу функцію даного виховного впливу на особистість мають оцінки. Позитивні оцінки впливають на наступні досягнення, реалізують особистісне зростання, підвищують рівень впевненості. Негативні оцінки чи їх відсутність, навпаки, реалізують протилежний вплив. Якщо при цьому педагог оцінює не всіх вихованців, то це сформує невпевненість, знизить активність, сповільнить їх особистісний розвиток. Це є свідченням різного ставлення педагогів до вихованців, невміння знайти «ключика» до їхнього серця, проникнути у внутрішній світ, співпереживати, співчувати та розуміти їх. А це тільки ускладнить реалізацію виховної діяльності, зокрема, їх виховання, самовиховання, перевиховання, взаємовиховання.

ЛІТЕРАТУРА

1. Бех І.Д. Виховання особистості: навчально-методичний посібник. К.:Либідь, 2003. 848 с.
2. Заблоцька С.І. Психологічні умови розвитку моральних форм поведінки у навчально-ігровій діяльності дошкільників: автореф. дис. канд. психол. наук: спец. 19.00.07. 2013. 20 с.
3. Заміщак М.І. Здійснення виховної діяльності у системі чинників: матеріали Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції. (Переяслав, 31 березня 2020р.). Переяслав, 2020. Вип. 57. С. 282-285.
4. Савчин М. В. Педагогічна психологія: навч. посібник. К. : Академвидав, 2007. 424 с.
5. Савчин М.В., Василенко Л.П. Психологічні засади організації особистісно-професійного зростання майбутнього педагога: навч. посібник. Дрогобич: РВВДДПУ ім. І Франка, 2012. 24 с.